

Asia: VN/18157/2023

Lausuntopyyntö: luonnos hallituksen esitykseksi kyberturvallisuusdirektiivin (NIS2-direktiivi) täytäntöönpanemiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot NIS2-direktiivin tavoitteista ja tarkoituksesta

Ulkoministeriö näkee nyt esitetyssä luonnoksessa valitun lähestymistavan riskienhallintaan ja raportointiin hyvänä. Kuvatut pyrkimykset verkostomaisen toimintatavan jatkamiseen ja kansallisen liikkumavaran säilyttämiseen tulkinnoissa ovat hyviä asioita tuoden direktiivin soveltamiseen tarvittavaa joustavuutta. Ulkoministeriö on osallistunut luonnoksen valmisteluun.

Soveltamisalaa koskevat huomiot

Hallituksen esityksen 2.2 Soveltamisala (s10-11) soveltamisalaa koskevassa osiossa on määritelty ne julkisen hallinnon toiminnot, jotka rajautuvat soveltamisalan ulkopuolelle. Tästä rajauksesta ovat jääneet puuttumaan direktiivissä määritellyt rajaukset, jossa soveltamisen ulkopuolelle rajataan tietyt diplomaattiset toiminnot:

L 333/82 (8) ”Julkishallinnon toimijat, jotka on perustettu yhdessä kolmannen maan kanssa kansainvälisen sopimuksen mukaisesti, eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan. Tätä direktiiviä ei sovelleta jäsenvaltioiden kolmansissa maissa sijaitseviin diplomaattisiin edustustoihin ja konsuliedustustoihin tai näiden verkko- ja tietojärjestelmiin, siltä osin kuin tällaiset järjestelmät sijaitsevat edustuston tiloissa tai niitä ylläpidetään kolmannessa maassa olevia käyttäjiä varten.”

Ulkoministeriö pitää hyvänä, että NIS2-direktiivin 8. johdantokappaleessa on todettu, että direktiiviä ei sovelleta julkishallinnon toimijoihin, jotka on perustettu yhdessä kolmannen maan kanssa kansainvälisen sopimuksen mukaisesti eikä jäsenvaltioiden kolmansissa maissa sijaitseviin diplomaattisiin edustustoihin ja konsuliedustustoihin tai näiden verkko- ja tietojärjestelmiin, siltä osin kuin tällaiset järjestelmät sijaitsevat edustuston tiloissa tai niitä ylläpidetään kolmannessa maassa olevia käyttäjiä varten. Ulkoministeriö katsoo, että tästä direktiivin soveltamisalan rajauksesta tulisi myös ottaa nimenomainen säännös esitettyyn NIS2 –direktiivin täytäntöönpanolainsäädäntöön. Asia pyydetään lisäämään myös perustelutekstiin.

Riskienhallintavelvoitetta koskevat huomiot

S 65 Julkishallinto

”

Julkishallinnon toimijoina tiedonhallintalain soveltamisalan kautta NIS2-velvoitteiden alaan tulisi yhteensä noin 160 toimijaa. Luku sisältää valtion keskushallinnon, virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset ja –yhtymät

mukaan luettuna Helsingin kaupungin. Jos ulkomaanedustustot lasketaan mukaan erillisinä toimijoina, julkishallinnon sektorin toimijoiden kokonaismäärä on noin 250 toimijaa.”

Edelliseen kohtaan viitaten, ulkomaanedustustot tulee rajata soveltamisalueen ulkopuolelle ja asia tulee kirjata myös itse lakitekstin neljänteen pykälään.

Raportointivelvoitetta koskevat huomiot

Laki tuo mukanaan uuden raportointivelvollisuuden, jossa merkittävästä poikkeamasta tulee raportoidaan CSIRT-yksikölle tai toimivaltaiselle valvovalle viranomaiselle. Kansainvälisistä tietoturvalvelvoitteista määritetään eri lainsäädännössä, kuten myös tietosuojan osalta. Jos tässä laissa määritelty raportointia edellyttävä poikkeama kohdistuisi kansainvälisesti turvaluokiteltuun tietoon ja tietojärjestelmään ja siinä olisi mukana sellaista henkilötietoa, joka edellyttää ilmoitusta tietosuojaviranomaiselle , tulisi tällöin raportointia tehdä kolmelle eri viranomaiselle hieman eri näkökulmasta. Mikäli tapauksessa epäiltäisiin rikosta, tulisi siitä tehdä rikosilmoitus. Tältä osin ilmoittavalle viranomaiselle voi syntyä epäselvyyttä valvovien ja tutkivien viranomaisten keskenäisestä työnjaosta ja työläyttä saman asian raportoinnista useille tahoille.

Valvontaa koskevat huomiot

-

Seuraamusmaksua koskevat huomiot

-

CSIRT-yksikön tehtäviä koskevat huomiot

-

Tiedonhallintalakia ja täytäntöönpanoa julkishallinnossa koskevat huomiot

-

Verkkotunnusvälittäjiä koskevat huomiot

-

Kumottavaksi ehdotettuja säännöksiä koskevat huomiot

-

Vaikutustenarviointia koskevat huomiot

-

Muut huomiot ja avoin palaute esityksestä

Haasteeksi kokonaisuudessa muodostuu toimijoiden keskinäisriippuvuuden hallinta. Yhteiskunta on laajasti verkostoitunut sekä hallinnon toimijoiden että yrityskentän osalta hankinta/alihankintaketjuineen. Kriittisten toimintojen ja toimijoiden osalta onkin hyvä, että direktiivin osalta on jätetty joustavuutta toimintamallien osalta, jotta tilannekohtainen harkinta ja toiminnan sopeuttaminen on mahdollista.

Uusikartano Ari
Ulkomministeriö